

Nr 580

Av herr **Jansson** i Benestad m. fl., i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 147, angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 147 angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område föreslås ändring av förordningen om upptagande av slaktdjursavgift m. m. Departementschefen hemställer om riksdagens bemyndigande att höja slaktdjursavgiften för svin från nuvarande 15 kr. till 25 kr. per kropp. Avgiftshöjningen motiveras med ökade exportförluster som väntas uppkomma under den avtalsbestämda sexårsperioden.

För småbruket och bondejordbruket kan en så långt gående höjning av slaktdjursavgiften för svin betyda en stark reducering av avräkningspriset på fläsk. Det är dock icke dessa bruksenheter, småbruk och bondejordbruket, som svarar för den stora ökningen av fläskproduktionen. Småbruket sörjer för omkring en tredjedel av landets fläskproduktion, en ställning som det innehåft rätt lång tid, och dess produktion har inte ökat i någon större utsträckning under senare år. De stora exportförlusterna på fläsk föranledes i första hand av större "svinfarmer" och av specialisering på denna produktion vid större gårdar. Det vore därför rimligt och ur intern avvägningssynpunkt rättvist, om en del av det mindre jordbrukets fläskproduktion undantogs från skyldighet att erlægga statlig slaktdjursavgift för svin. En sådan anordning skulle emellertid innebära ett besvärligt administrativt förfarande vid upprätthållande av nödvändig kontroll och är sålunda svår att realisera. En bättre metod synes vara att generellt undanta ett visst antal levererade svin från slaktdjursavgift för alla leverantörer. Det inkomstbortfall som härigenom åsamkas clearingkassan för täckande av exportförluster kan kompenseras genom att ta ut en högre avgift för överskjutande leveranser. En lämplig gräns för generell avgiftsbefrielse torde vara en årsleverans av högst 5 gödsvin per år.

Hur pass betungande slaktdjursavgiften kan bli åskådliggöres med följande exempel. Enligt propositionen skall den nedre prisgränsen för fläsk utgöra 3,57 öre. Om slaktavgift uttages med 25 kr. per kropp, så betyder detta att leverantören av ett slaktsvin med vikten 62 kg. (numera vanlig slaktvikt) får vidkännas en reducering med 40 öre per kg. Det verkliga priset till leverantören blir 3,17 öre. Ett så lågt fläskpris kan framkalla en kris på marknaden med alla de konsekvenser detta för med sig. Men framför allt innebär det ett orättvist inkomstbortfall för de producenter, som

icke bär ansvaret för den överproduktion som avgiften avser att täcka exportförlusterna för.

Frågan om smågrisproduktionen bör också sättas in i sitt fläskprissammanhang. Småbruksutredningen ansåg att ett stödpris på smågrisar var onödigt under förutsättning att Svensk kötthandel gjorde lämpliga ingrepp på marknaden genom att stimulera till utslaktning för att stödja både fläskpriset och smågrispriset. I det nu föreliggande sexåriga avtalet har heller icke fastställts något stödpris för smågrisar. Då det synes oss vanskligt att under en så lång tidrymd som sex år överlåta åt de statliga organen att helt avväga gränserna för ingrepp i produktionssänkande riktning på smågrismarknaden bör en prisgräns redan nu fastställas. Ett lämpligt avvägt stödpris på smågrisar är 3,30 öre per kg. För upprätthållande av den prisnivån skall åtgärder vidtagas för att genom utslaktning uppnå erforderlig balans på smågrismarknaden. De medel som behövs för ändamålet bör ställas till förfogande från den clearingkassa, som utgöres av importavgifter.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att slaktdjursavgift skall uttagas endast för det antal svin som överstiger 5 av enskilda producenters årsleveranser,

att riksdagen måtte fastställa ett stödpris för smågrisar på kr. 3,30 att betalas med medel ur clearingkassan för importavgifter, samt

att utskottet måtte framlägga förslag beträffande den avgift som, med hänsyn till inskränkningen ovan i underlaget för slaktdjursavgifter, måste uttagas för att tillföra clearingkassan avsett inkomstbelopp.

Stockholm den 29 april 1959

Fridolf Jansson
i Benestad

Gustaf Svensson
i Vä

Fritz Börjesson
